

Renova AB
info@renova.se

Dispens enligt 1 kap. 16 § industriutsläppsförordningen (2013:250) Miljöprövningsdelegationens beslut

Miljöprövningsdelegationen ger dispens från kravet att följa utsläppsvärden avseende direkta utsläpp till vattenrecipient för totalt suspenderat material (TSS), totalt organiskt kol (TOC), totalkväve (N-tot) och totalfosfor (P-tot) vid Renovas avfallsanläggning Marieholm inom fastigheten Gamlestaden 66:1 i Göteborgs kommun.

Kraven som dispensen medges för anges i BAT 20 (tabell 6.1) i Kommissionens genomförandebeslut 2018/1147 av den 10 augusti 2018 om fastställande av BAT-slutsatser för avfallsbehandling, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp.

Dispensen ges med stöd av 1 kap. 16 § industriutsläppsförordningen (2013:250).

Dispensen gäller till och med den 1 juli 2026.

Villkor för dispensen

För dispensen beslutar Miljöprövningsdelegationen att följande villkor ska gälla:

- Utsläpp till vattenrecipient får inte överskrida följande nivåer:

Parameter	Dispensvärde (mg/l)
TOC	300
TSS	300
N-tot	40
P-tot	10

Delgivning sker genom kungörelse

Miljöprövningsdelegationen beslutar, med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932), att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen införs inom tio dagar i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningen Göteborgs-Posten.

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen Västra Götaland och hos kommunkansliet eller motsvarande i Göteborgs kommun.

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Renova AB (sökanden) driver sedan början av 2000-talet en anläggning för biologisk behandling av park- och trädgårdsavfall på Marieholm. Gällande tillstånd beslutades den 28 mars 2019. Avgörandet om slutliga villkor för utgående dagvatten sköts upp under en provotid som löper till den 1 juli 2026.

Arbetet med att utveckla reningen av dagvatten pågår men utgående vatten klarar ännu inte nivåerna i BAT-AEL. Sökanden har tidigare beviljats dispens från kravet att följa de aktuella utsläppsvärdena och begär nu förlängd dispens för att kunna utveckla och anlägga ytterligare reningssteg.

Gällande tillstånd

Miljöprövningsdelegationen gav den 28 mars 2019 (ärende 551-9199-2018) tillstånd till återvinning och annan hantering av icke-farligt avfall på fastigheten Gamlestaden 66:1 i Göteborgs kommun.

För verksamheten gäller bland annat följande villkor för utsläpp till vatten.

Utsläpp till vatten

8. Dagvattenbrunnar ska vara varaktigt färgmarkerade och får inte blockeras. Anordningar för att snabbt täta dagvattenbrunnarna ska finnas lätt tillgängliga och användas vid spill eller risk för spill.
9. Utgående vatten från samtliga hanteringsytor ska genomgå slam- och oljeavskiljning och behandling i våtmark innan utsläpp till recipient. Oljeavskiljare ska vara försedda med larm. Larmet ska vara placerat på central plats så att det lätt kan uppmärksammas.

10. Utloppet från våtmarken ska ha en avstängningsventil som ska stängas vid nödläge, såsom t.ex. brand eller annat större utsläpp. Ventilen ska vara väl utmärkt och stängning av ventilen måste finnas i rutiner för oljespill, brand och andra händelser som kan medföra utsläpp av flytande föroreningar.

Miljöprövningsdelegationen har under en provotid skjutit upp avgörandet av slutliga villkor för utsläpp av vatten till Göta älv.

Verksamhetsutövaren ska under provotiden genomföra följande utredningar.

- U1. Utred och redovisa vilka varaktiga utsläppsnivåer som kan uppnås genom rening i våtmarken och som inte äventyrar miljö kvalitetsnormen för vatten. Av utredningen ska framgå vilka retentioner av näringsämnen, TOC, olja och metaller som våtmarken kan förväntas uppnå samt vilka årstidsvariationer som kan uppkomma samt vilka åtgärder som kan vidtas om våtmarken riskerar att torrläggas under torra somrar. Utredningen ska även redogöra för vilka parametrar som styr ifall växter behöver skördas och sediment omhändertas och på vilket sätt detta ska ske.

Hur ärendet har handlagts hos Miljöprövningsdelegationen

Ansökan kom in till Miljöprövningsdelegationen den 13 februari 2024. Efter kompletteringar har ansökan kungjorts på Länsstyrelsens webbplats och anslagstavla samt remitterats till Länsstyrelsen, Miljö- och klimatnämnden i Göteborg samt Kretslopp och vatten.

Yttranden har kommit in från Länsstyrelsen, Miljö- och klimatnämnden i Göteborg samt Kretslopp och vatten. Sökanden har fått möjlighet att bemöta yttrandena.

Vad ansökan avser

Sökanden ansöker om dispens enligt 1 kap. 16 § industriutsläppsförordningen (2013:250), IUF, från skyldigheten i 1 kap. 8 § samma förordning att följa utsläppsvärde i slutsats om bästa tillgängliga teknik för fyra parametrar i utgående dagvattnet.

Sökande begär att följande dispensvärden ska gälla till den 1 juli 2026.

Parameter	Dispensvärde (mg)
TOC	300
TSS	300
N-tot	40
P-tot	10

Under dispensen kommer kemisk rening att kombineras med rening i våtmarken. Med dessa åtgärder bedöms utsläppsnivåerna i BAT 20 kunna uppnås.

Sökandens beskrivning av verksamheten

Befintlig reningsanläggning

Dagvattnet renas genom sedimentation i diken på hårdgjord yta innan det går till en slam-/oljeavskiljare där fasta partiklar och eventuell olja avskiljs. Därefter leds vattnet genom ett bevuxet dike där ytterligare fastläggning av partiklar sker och näringsämnen binds i växtlighet innan det når våtmarken. Våtmarken är uppdelad i olika sektioner med olika djup för att uppnå goda reningsförhållanden. I våtmarken sker utjämning, sedimentation, näringsupptag samt nitrifikation/denitrifikation innan vattnet slutligen går ut i Göta älv.

Byggnationen av våtmarken var klar våren 2019 och därefter fylldes den med vatten och vattenväxter planterades in. I juni samma år kopplades dagvattnet om till våtmarken. Från det att våtmarken togs i bruk gick det att se en sakta ökad reningseffekt av framför allt N-tot och TSS. Under vintern/våren 2022 visade reningen något sämre resultat som troligen berodde på en ovanligt kall period vilket minskat effektiviteten hos våtmarken.

För att öka reningseffekten i våtmarken och skapa marginal till kraven har åtgärder vidtagits. Bland annat har utloppet från våtmarken byggts om så att sediment inte riskerar att dras med utgående vatten, det bevuxna diket har försetts med dämningar för ökad sedimentering före våtmarken samt att vid inloppet till diket luftas vattnet genom att ett fall har skapats.

Sökanden har investerat mycket tid och pengar i våtmarken och bedömer att den fortfarande kan fylla en viktig funktion i reningen av utgående vatten men man har också insett att det finns behov av ytterligare reningssteg. För att kunna uppfylla kraven enligt BAT-

AEL omgående skulle det vara nödvändigt att komplettera våtmarken med utökad rening i form av en containerlösning med kemisk fällning, partikelavskiljning och även någon typ av bioreaktor för att rena kväve, alternativt att transportera bort vattnet för extern behandling. Sökanden bedömer att det är orimligt att investera i en containerlösning med bioreaktor eller att transportera bort vattnet för extern behandling, för att redan i sommar klara BAT-värdena. En sådan lösning skulle kosta minst 9 miljoner kr och inte bli optimal vad gäller utformning ur långsiktigt miljö- och kostnadsperspektiv.

Planerade åtgärder

Under hösten 2023 gjorde sökanden bedömningen att vattnet inte kommer att kunna renas till önskade nivåer med enbart våtmarken. Våtmarken bedöms inte kunna rena både näringsämnen och metaller. Metaller och suspenderat material avlägsnas genom sedimentering som kräver relativt stillastående vatten medan rening av näringsämnen kräver moment där vattnet luftas och rörs om.

Ansatsen är nu att det behövs ett kemiskt reningssteg som komplement och att våtmarkens funktion inriktas på att rena näringsämnen. Under våren 2024 kommer arbetet med att utforma ett lämpligt reningssteg att påbörjas. Planen är att en ny reningsanläggning kan vara på plats under 2025 och att utvärdering sedan kan ske fram till halvårsskiftet 2026.

Sökandens angivna skäl för dispens

Geografisk placering

I våtmarken sker kväverening bland annat genom nitrifikation/denitrifikation. Anläggningens geografiska placering innebär att det förekommer perioder då temperaturen gör att våtmarkens avskiljning av näringsämnen fungerar sämre. För att öka möjligheterna att även vintertid klara BAT-AEL behöver halterna av näringsämnen in till våtmarken minska. Anläggningens geografiska placering gör att det för närvarande är svårare att hålla sig inom utsläppsvärden enligt aktuella BAT-AEL, och utgör ett skäl till dispens.

Lokala miljöförhållanden

Recipienten för vattnet från Marieholm är Göta älv. I Göta älv är flödet förbi Marieholm 150-200 m³/s. Utflödet från anläggningen är

5 l/s vilket motsvarar 0,03 promille av det totala flödet i älven. Med hänsyn till aktuella halter i utgående vatten och det begränsade flödet från anläggningen är det rimligt att anta att miljöpåverkan blir försumbar.

Yttranden från myndigheter och enskilda i sammanfattning

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen tillstyrker att dispens medges enligt sökandens yrkande. Det bedöms vara av stor vikt att sökanden får möjlighet att uppnå en effektiv rening.

De av sökanden föreslagna utsläppsnivåerna är förhållandevis höga, men Länsstyrelsen förutsätter att verksamhetsutövaren strävar mot att minska utsläppen så långt det är möjligt även under dispensen.

Miljö- och klimatnämnden

Ansökan harmonierar i tid med miljöprövningsdelegationens beslut den 3 juli 2023 om förlängning av provotidsförfarande till den 1 juli 2026. Skälen till förlängningen bedöms vara samma i ansökan. Miljöförvaltningen gör därför bedömningen att det är rimligt att dispensen medges.

Kretslopp och vatten

Kretslopp och vatten anser det som rimligt att dispens ges under tiden som ytterligare rening utvärderas, men att föreslagna dispensvärden är för höga. Dispensvärdena bör vara närmare uppmätta medelvärden.

Sökandens bemötande av yttrandena

Kretslopp och vatten

I inledningen till bilagan i BAT-WT (Allmänna överväganden) anges att vid kontinuerliga utsläpp ska medelvärdesperioden för utsläppsnivåerna motsvaras av dygnmedelvärden, vilket preciseras till 24-timmars flödesproportionella samlingsprov. Enligt BAT 7 ska mätning av aktuella parametrar ske en gång i månaden. De halter som specificeras i BAT 20 (BAT-AEL) ska klaras vid varje sådan mätning.

Föreslagna dispensvärden har därför utgått från de maxvärden som uppmätts hittills under provotiden och inte från årsmedelvärden. Planerade åtgärder under dispenstiden är naturligtvis avsedda att minska såväl årsmedelvärden som maxvärden.

Motiveringen till Miljöprövningsdelegationens beslut

Enligt 1 kap. 16 § industriutsläppsförordningen (IUF) får dispens från angivet utsläppsvärde medges om det med hänsyn till var den anläggning som verksamheten bedrivs på ligger geografiskt, anläggningens tekniska egenskaper eller de lokala miljöförhållandena skulle medföra oproportionerligt höga kostnader jämfört med miljönyttan att följa begränsningsvärdet och dispensen förenas med ett villkor om att i stället följa ett mindre strängt begränsningsvärde.

Enligt 1 kap. 17 § IUF upphör en dispens att gälla när det begränsningsvärde som dispensen avser har ersatts med en ny slutsats om bästa möjliga teknik. Miljöprövningsdelegationen får dock enligt 1 kap. 18 § IUF besluta att en dispens enligt 16 § ska gälla för en kortare tidsperiod än som avses i 17 §, om förutsättningarna för dispens endast finns under den tid som behövs för att anpassa anläggningen till det begränsningsvärde som avses i 8 §.

Sökanden har redovisat de åtgärder som har gjorts hittills och vad som planeras att göras framöver för att få till reningen av utgående dagvatten. Miljöprövningsdelegationen delar sökandens bedömning att det, med hänvisning till anläggningens geografiska placering och de lokala miljöförhållandena, i nuläget skulle medföra oproportionerligt höga kostnader jämfört med miljönyttan att följa begränsningsvärdet. I och med att provotiden för utgående dagvatten har förlängts bedöms det rimligt att sökanden får dispens till dess att provotiden går ut.

Vad gäller dispensvärdena bedömer miljöprövningsdelegationen att det är rimligt att som sökanden föreslår utgå ifrån de maxhalter som har uppmätts under provotiden, med tanke på att dispensvärdena ska innehållas vid varje enskilt tillfälle. Miljöprövningsdelegationen förutsätter dock att sökanden eftersträvar så låga halter som möjligt och att de faktiska utsläppsmängderna begränsas så långt det är praktiskt möjligt.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västra Götalands län. I beslutet har Sabine Lagerberg, ordförande, och Jan Mastera, miljöskunnig, deltagit. Ärendet har beretts av Jenny Reinholdsson, miljöhandläggare.

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här överklagar ni Miljöprövningsdelegationens beslut

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar ni med vanlig post är adressen Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till mark- och miljödomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **senast den 4 oktober 2024.**

Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna (till exempel Naturvårdsverket, Länsstyrelsen eller kommunens miljönämnd), ska överklagandet dock ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska ni ange

- ert namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut ni överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur ni anser att Miljöprövningsdelegationens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Sändlista

Externt

- Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se
- Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se
- Miljö- och klimatnämnden i Göteborg, miljoforvaltningen@miljo.goteborg.se

- Kretslopp och vatten,
kretsloppochvatten@kretsloppochvatten.goteborg.se
- Viktoria Edvardsson, Renova, viktoria.edvardsson@renova.se
- Vattenmyndigheten för Västerhavets vattendistrikt,
beredningssekretariat.vastragotaland@lansstyrelsen.se
- Aktförvararen i Göteborgs kommun

Internt inom Miljöprövningsdelegationen och Länsstyrelsen

- Sabine Lagerberg
- Jan Mastera
- Jenny Reinholdsson
- Monica Lind
- Alexandra Bulat Arp
- Jenny Järpler
- Elisabeth Lindqvist Tärnelid